

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК СВОМИЙ.

Адреса редакції і контори: у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6, виділ водотіх воріт. Телефон редакції 1458. Телефон друкарні 1068.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1912

Table with columns for months and payment rates for different subscription types (e.g., daily, weekly).

За змiну адреси 30 коп. (При змiні неодмінно прикладати стару адресу.)

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті...

Простать авторів додержуватись правилу "Ради".

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:

За рядок першого поперику тексту, або за його місце платиться по 20 коп. За другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платять за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз, при умові друкування не менше 3-х раз.

Театр Городського Народного Дому

Сьогодні, 5-го февр. останні дні вистави: ранком гніздо і молоді птахи. Вечер. вистава: ранком гніздо і молоді птахи.

Городський Театр

Сьогодні, 5-го февр. дні вист.: "Жизнь за Царя", "Камо Грядеши?".

Театр МІНІАТЮР

13-й ЦИКЛ. Чудо поганого, Дівертисмент, Дамская болтовня.

Виставка Картин

художників: ОЛЕКСАНДРА БЕНУА, Бразя, Добужинського, Остроумової-Лебедьової, Рериха, Яна Цюнглинського.

Виставка картин

художників-кіян. Відкрита щоденно од 11—5 г. веч. Плата за вхід 40 к., учні 20 к.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ЗБІРНИК

присвячений пам'яті 50-х роковин смерті ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. Видання Комітету по упорядкуванню Шевченківських Свят в Москві.

ПІДРОБИТИ

ПІДРОБИТИ БУХГАЛТЕРІ і один СЧОТОВОД з солідною практикою. Платня бухгалтер: 1800-2400 карб., счот. 1200 карб. на рік.

ПАМ'ЯТНА КНИЖКА

Київської губ. на 1912 г. Іздание Киев. губ. Статистического комитета г. ХХХ. Книжка розділена на 4 отділи: 1) Календарний, 2) Статистичний...

ЖЕТОНИ-БРЕЛОКИ

з барельєфом Т. Шевченка. Рельєф чудовою артистичною роботою.

НА УВАГУ УКРАЇНЦІМ!

Страхуйте життя та майно.

Своєюцями шановних громадян, що мені довірено перфрельє Агента від Задія на застрахування рухомого та нерухомого майна...

IX книга записок Українського Наукового Товариства

Дозв. Київськ. учебн. округом КУРСИ А. П. БОБИРИЯ у Києві, Софійська 5. Для час. Скоро і докладно вич. днюи. Італ. бухгалтерії усього вич. і посрел. листовно. Іногор. умови висилаються безплатно.

КАЛЕНДАРЬ ЧАС на 1912 рік

Повні календарні відомости, оповідання про головні події з минулого життя України, життя українських вчених, письменників, артистів...

Фребелічку-українку

шукать досвідчену, з дітками і агентами, обізану з українською педагогічною і дидактичною літературою. 480 рублів і квартира.

КУЛЬТУРА національності та асиміляція в їх взаємних стосунках

Брош. П. ПОНЯТЕНКА, стор. 68. Ц. 20 к. Продаж в книгарнях.

Серед патріотів.

Не встигло ще забутис'я вражіння від голосного "мурабського процесу", а на світ Божий вже впливає нова скандальна "історія".

Українская Жизнь

Вийшла перша книжка "Української Живн". Для українського громадянства вихід її—справжня подія, подія великої і серйозної значіння.

коли українське питання стало руба в державному російському житті.

Українская Жизнь" в таку кафедру для Росії, як "Ukrainische Rundschau"—для всієї Європи.

На економічні теми.

Зростаючи з кожним днем по всіх країнах, дорожнеча життя стає справжнім громадянським лихом, котре, як не завжди буває, найдуше одолається на трудових масах і, насамперед, на робочому класові.

І-ша ЗУБНА лікарня

Однієї з найкращих лікарень у Києві. При лікарні прорізна 10 хірург.

Германія—країна, в котрій сільське господарство стоїть під захистом високого мита на привозні продукти сільського господарства.

Table comparing grain prices in 1901 and 1906-10 for different regions (Kyiv, Odessa, etc.).

Таким чином, як бачимо, після заведення нового таможенного тарифу ціни на пшеницю, жито та оves дуже підскали вгору.

Table showing grain prices per 100 kg for different regions (Kyiv, Odessa, etc.) and types (wheat, rye, etc.).

Те ж саме ми бачимо й на ріжних сортах мяса, котре зросло в ціні в Берліні значно більше, ніж в Лондоні. Так, наар., ціна яєць зросла в Берліні в 1910 році супроти 1904 р. переїчно на 15,44 маркі (за 50 кіло), або на 30,8 проц., тим часом, коли в Лондоні вона піднялася найбільше на 6,8 шіл. (за 50,8 кіло) або на 14,05 проц. Але саме цікаве те, що вищі сорти мяса, котрі йдуть в страву найбільшим шарам людности, в Берліні піднялися в ціні на 33—45 проц., в Лондоні ж навіть впади в 1910 р. супроти 1904 р.

Ще виразніше говорить про збільшення цін баварська статистика. Вона показує нам, що в 1904 р., е. т. безпосередньо перед введенням нового тарифу ціни на головні продукти масового вжитку були почасті вищі, ніж в 1881 р.—на ячміль, пшеницю, овес, жито та борошно, почасті вищі (трохи)—на мясо, картоплю, масло, яєць і т. д. Тим часом, в 1907 р., е. т. на другий рік діяльности нового тарифу всі продукти значно зросли в ціні супроти 1904 року.

З усього вислідкаваного ясно, яку велику роль в зростаючій дорожнечі життя грає високий таможенный тариф.

Цей висновок має величезну вагу не тільки для тих країн, в котрих протекціонизм направлено на захист сільського господарства, власне великих земельних власників, але і для країн промислового протекціонизма, не тільки для Германії, але і для Росії.

Скрізь сучасна протекційна економічна політика провадить до підвищення цін на всі продукти, хоч би декотрі з їх і не були обкладені митом. А це—в заробітній платі—видатки на продукцію воєного краму. Але, насамперед, зростають ціни на продукти масового вжитку, бо тільки вони являються джерелом великих таможенних доходів, які в великого зиску подивних підприємств протекціоністичних галузів народного господарства.

І що саме цікаве в цьому, це те, що найбільше зростають в ціні найдешевші, е. т. найбільшобітвішій трудящій людності продукти.

Так впливає сучасна таможенна політика на зріст дорожнечі життя.

М. Порш.

ДЕРЖАВНА ДУМА.

Закрыте засідання 3 фебруала.

Головою кн. Волконський. Обмірковується дал законпроект про зміну військового статуту.

Ряд статей, відносно порядку витягання жерберків, огляду, розглядання призначених екіпірок і инш. питання, приймається майже без обговорень, відносно висновком комісії про державну оборону, в поправках Гучкова, Опочніна, Ефремова й Звєгінцева.

Ст. 106 приймається в поправку Гучкова, щоб усі, хто має льготу 2-го розряду і не вступає в військо, записувались в першій розряд "ополчення", а не в другий, як радилася комісія.

Ст. 110-а, яка встановлює, що, коли 1-го апріля, або й раніш виявляється, що загальне число салдат в військово більш числа рекрутів, то військово міністр повинен видати постанову про увільнення якогось числа молодих салдат, що мають льготу по сям'яному ставовищу.

Гучков вносить поправку, щоб строк встановлення кількості салдат було переведено з 1-го апріля на 1-е январья.

Після промов Шінарзова, Бобльською й докладчика Протопопова, стаття приймається в поправку Гучкова. Стаття 112 встановлює строк

служби для вільноопределяючихся 18 ти років.

На дійсній службі вони повинні бути два роки, а тим, що мають право бути офіцерами, або видержали екзамени на офіцера, строк служби скорочується до одного року 8 місяців.

Гучков вносить поправку відносно зазначених в другій частині статті категорії осіб і радить скоротити строк служби для них до 1 року 6 місяців. Службу по цій правці вільноопр. одбувають так: один рік і три місяці, починаючи з 1-го юлія, без перерви,—на дійсній службі, а після цього записуються в запас. На другий після увільнення рік їх анов будуть записати на останні 3 місяці для літніх і оесних маневрів.

Помічник військово міністра підтримує редакцію комісії. Ст. 112 приймається в поправку Гучкова.

Слідуючі статті—про вільноопределяючихся і охотників—приймаються з деякими поправками Гучкова.

Далі йдуть статті про варті за порушення законів про військовою повинність.

Докладчик судової комісії Скоропадський заявляє, що стаття 395 статуту про військовою повин., агідно з якою за втечу від повинності еврея штрафуються на 300 карб. його батьки,—в анахоризм і не відповідає принципів уголовного права про особисту відповідальність. Зважаючи на це, судова комісія радить цю статтю одкинути.

Докладчик комісії про державную оборону Протопопов заявляє, що комісія визнає неможливим одкинути ст. 395.

Валотировкою, ст. 395 залишується. Ця частина засідання відбулася при закритих дверях.

Далі двері засідання відчиняються.

Оголошуються надіслані справи, між иншим, прохання чл. Держ. Думи Степанова, щоб йому, на підставі ст. 16 установи Думи, було дозволено одбути вильжену на його судом кару. Головоювання Дума висловила за дозвіл.

Без обговорень приймається в третьюю читани проект "положення о добровольномъ флотѣ" в формулюв. пораженою Шилов.

Безак докладує висновок комісії державної оборони по законпроектів про пратулок для нижчих чинів і їх семей.

Вишеский вносить поправку про поширення сили законпроекта на удовиць і сиріт нижчих чинів, що загинули під час персидської експедиції.

Перехід до постатейного читання приймається одголосно. Ст. 1-а приймається без обговорень.

На черзі ст. 2-а, що встановлює категорії осіб, які мають право на одержання пенсії:

Ст. 2-а приймається в редакції комісії.

Шінарзов і Родічев піддержують внесену опозиційно поправку, щоб далше постатейне обміркування було викладено до понеділка.

Камєнський і Ямушкєвич висловлюються проти поправки. Пораду відкалено. Чаєня опозиції помалу виходить з зали засідання.

Ст. з 2-6 приймаються без обговорень. Стаття 7-а приймається агідно з висновком докладчика.

Далі ряд ст. по 26 приймається в редакції комісії.

Слідуюче засідання в — понеділок.

ПО РОСІЇ.

— Про засланців. Ставовецьке політичних засланців-поселенців іркутської губернії дуже поспішало. По лінії Сі-

бірької залізниці жандармські власти видали циркуляр про те, щоб всіх засланців, які не мають роботи, було виселено за межі "отчужденія". По-стійної роботи ніхто з них не має й мати не може, бо це перше було наказано до таких робит їх не допускати. Теж саме одбувається і в селлах по за межами "отчужденія". Так, в Черемхові, балаганського повіту, політичним засланцям становий пристав заявив, що він буде виселяти всіх, що не мають якої роботи. Але якої роботи їм бути не може, бо навіть вільні робітники по теперішнім часу день роблять, а два ві. Із Зими вислани вже мало не всіх: прикличуть засланця, оповістять про виселення, арештують і одсилають етапом.

— Новий город. При Амурській дорозі, що тепер роблять, в одному місці мають збудувати новий город, Олександрівське. До цього часу участки по 600 кв. саж. оддавали там в оренду. Тепер думають дозволити продати ці участки і у власність. Оренду плату визначили в розмірі в 1 1/2 коп. за квадрат сажень для торгів на повинення. Строк оренди—12 років.

Про бажання заарендувати участки надійшло уже більше 12 000 заяв од різних осіб. Єсть багато охочих заарендувати зразу участків з десяти і більше. Всі сподіваються, що й оренда на й покупа ціна швидко буде підніматися і всі поспішають подати заяву.

— Убивство стражників начальника 3 Владивостока повідомляють, що в с. Хороші стражники "корчємной" сторожі, понижавшись, вчинили бешкет і стріляли на мирних людей. "Крестьянскій" начальник Готгард став вимагати од хоружного, начальника сторожі, щоб той розпорядився одібрати од стражників зброю. Хоружній про те не звинувачив розброти п'яних. Тоді Готгард пішов сам до стражників і став їх умовавити не чинити бешкету. Тоді стражники закричали: "буші стріляй!" Почали стріляти на Готгарда і селян, що були з ним. Готгарда поранили в груди і через 4 години він помер. Після того стражники затерли і сиділи два дні, не бажаючи оддатися. Прибула судова влада з кониками й арештували їх.

— Порнографія. Письменник Анастолій Камєнський видрукував в журналі "Свободное Художество" свою повість "Забвїрений". Його потягли до уголовної відповідальности за порнографію. Автор подав засвідчення, з якого видно, що цю саму повість "Забвїрений" головне управління військовоих шпіл рекомендувало кукувати у всі фундаментальні бібліотеки військовоих шпіл.

— Пенсія нижнім служачим дорг. Міністр доргів С. В. Рухлов звернув увагу, що багато нижчих служачих службаю на службі, не зважаючи на старість, що не дає їм справлятися гаразд з своїми обов'язками. Пояснивши це тим, що ці служачі не забезпечені якою-небудь пенсією, міністр наказав спеціально з'ясувати питання про забезпечення нижчих агентів пенсією і взагалі про виходи до пенсіїна стаєннища нижчих служачих доргів.

— Зєлім Хан. Чечєнські ш-їхї, не маючи надії зловити Зєлім Хану при допомозі мурідів, розіслали по всій Чечьї відому, яку дозволяють убити абрека.

— Церков на морі. Починаючи од 24 марта 1911 року почала свою місячерську діяльність в Каспійському морі плавача церков. Вона одвідувала по декільки разів стоянія рибакол, заходила в поселки по рїжам островам і в дельти ріки Волги. За-

весну, літо і осінє вона пропливла більше 4000 верстов. В цій церкві під час служби завжди буває повно людей. Бували випадки, що хрестили дітей, які давно вже народилися й правили похорон по тих, що давно вже померли.

— Губернатор в участюві. Московський губернатор Джунковський, пробуваючи останніми часами в Петербурзі, їхав якесь автомобілем біля "Большого" театру, на розі одної вулиці він наскозив на візника. Автомобіль ударив в оглоблю і переламав П. Губернатор дав візникові 2 карбованці за оглоблю, дав свою візнику картку й порадив записати номер автомобіля. Городовий, одначе, цим не задовольнявся. Він попросив губернатора й шофера прїбути в участю. Губернатор скорився розпорядженню городового. В участю йому довелось підождати помшника прїстава, а потім було написано протокола.

Маленький фельетон.

"Червона свєтка".

Лубєнські союзнаки, процивидривши геть чисто всі свої добра в чалу спасення "отчества", олинчилися, як той голєвєський дїляк в червоній свєтці, якого вигнали з пєцла за доброчинство, у прекепським становиці.

— Що ж його з киоском робити? Кількі ромів стоїть він, напханний напшими газетами, і хоч би тобі один дурень підійшов та купив коли газету на почин. Як затіявся! На такім місці, пєцає, збудувати ми киоск. Продаймо його чи що. Може хто хоч на пєцаво купить.

— Нема дурних—поженилися.

— Ну то що ж із ним чинити?

— Подаруймо містові.

— Подарували.

— Батькі міста до жилів.

— Може наймете та торгуватимете з нього хоч кьасом?

— "Чо значать? Хіба ми вороги собі, коли його люде сахаються, як дїляк ляднун?"

— Батькі до чєнци?

— Пач отчєвка, може б ви взяли, покадали б у киоскови, щоб поговинити воєку нечєсть та щоб люде од нього не тікали...

— Чєні й руками заматили.

— Крий, Боже! тут віякий лядан не поможе, бо од нечєстого духу хоч одхрєстисєся, а од союзницького... Ні, ні! За кого ви нас маєте?!

— Закурисєсь батькі міста.

— Одтарабанимо ж його на кладовище,—нарєштї примудривали воєни,—може хоч мерці не тікатимуть од нього свєт-а-оч. А лишити киоск серед славного міста Лубєнь, то коли б город не обезлюднів.

— Провозіцію ухвалєно о постваніє.

Цигани од політїня.

Недавно Д. О. Гучков, з приводу конфіскації декільк газет за статті про Рєспутїна, з величезним запалом "громил" сучасний політичний лад російський, якякою відомим слухач середньокласовими привадами, що воскресли в Росії.

Недавно й Мєншиков галасував з приводу того, що в Росії забуто заповіти Великої Хартї вільностєй. А оце знову вже репетує в оборону Китайської рєспубліки й розбивав "ходячу безглузду думку, ніби воєвій революція є наслідком бутівницького підбурованья". На воєну думку Мєншикова,—коли умови народного життя одмінялися, то й державна влада повинна одмінитись.

А ось і "премьеровъ братъ", д. А. Столїпін, афішує себе страшенним прихильником конституції, але й викрикує ультра-правих політиків з головою:

— "Замір їхній такий,—писє Сто-

льові повеселїшала. Пішли жарти, смїх. Дивчач почало розбїрать.

Сєреда, граючи очима та підморгуєчи до Викторїа, приспівувала вжє:

— Привїди, привїди у сєреду

— Привїди, привїди у п'ятницю

З непрїстойним рухом крутнула перед Четвергом спїницею і П'ятниця.

А парубчакї, звинувивши за руки, цитувалиши долони до ротів, щоб густїше виходило і хлїдїтїся в такт зубудами, стругнули враз молодими басками такоого скоромного, що од нього зомлїла б сама 1001 стаття.

Субота, зоставивши, як і звяждї, без пари, зробила собі черту оєдностї і почала з пляшкою лєйсакївки витанцюувати маюфеа.

А досвітчана мати—під руку з досвітчим батьком, а очіпком аж на потлиці, заєвала товєсенсько-прєтоєсенсько своїм баб'ячїм голосом:

— Ой, п'яна ж я, п'яна-а-а...

Ваялася під цюку та цей головою захитала.

Дїдуєсь розімкнув очї—і зирє. Що за наєсть? Протєр і ще раз—зирє. Колєсо не крутїться. Дві стопницї і йдуть без всякого ладу. Те чють цілі рікї з масла та сметанї. Стоїть густа пара од млянцїв. І увєсь свєт пахтєть монополюю Сергієєвєного.

— "Революція", злякаєсь дїдуєсь і замєр на мїстї.

— Прокїнуєсь, побачив хтєсь.

— Ой лїшєнько!

— Мерщї тікаймо!

Компанія шугнула хто куди—і так швидко, що у старого весь лєк прїйшов в одну мать. Хотїв був скопїти Недїлю, але та випрїснула і в-

літїв,—урядовий апарат і військо тепєра кращє підготовленї, і викликали знову революцію, можна роздїлати й як слід. Але хїба це чєсно й можливо мартї—роздїратувати частину людностї, частину своїх братів і ближніх (слухайте, слухайте!), щоб пролїти кров? Це виходить—матї думу "опричїнака" й зрєктїєсь душї народнової!"

Дословно!.. "Ви подумайте!.."

Ох, ці новорєменські та октябрістєвські політикі!..

Нєстємаєєнсько, як той цагає.

— Цагає, якої ти вірї?

— А тобі якої треба?!

На кожний випадок у них заготовлено опєрему віру.

Провінціал.

ПО УКРАЇНІ.

У КИЇВІ.

— Українське Наукове Товариство. У понєдїлок, 6-го лютого, в 8 год. вечора відбудеться засїданєя статистичної комісії Т-ва; прочитано буде доклад про виміри Наукового Товариства виставити на виставці 1913 р. діаграми про зріст українського кєйговїдавництва за останні роки.

Потім відбудеться засїданєя Ради Т-ва.

— Ювілей М. Н. Заньковєцької. Єсьгодня славнозвісна українська артистка М. К. Заньковєцька свєтєє у в Москві, в театрї Ермітаж, тридцятилітньої ювілей свєчєнної діяльности. Од редакції "Ради" послано таку телеграму:

— Редакція української газети "Рада" сердєчно вітає в дєнь тридцятилітнього ювілей свєчєнну артистку, гордощї української свєчи, Марію Костянтинівну і бажєє довго, довго працювати на користь рїдної умїностї.

— Концерт студєнтського хору. 21-го фебруала в Москві, в великому залї консерваторїї одбудеться концерт студєнтського хору, ушверїтєта св. Володїмира. По проханью ректора у-та Цєтовїча, прєдєдатель правління м.-в. залїзницї Кокочєв дозволїв хорїстам прїїхати в Кїїв та до Москви й наезд по льготному тарифу.

— Арєшт буншїх сїчїшчїв. Понавчєра з наказу свїдчого по найважнїшим справам п. Пурика арєштовано буншїх сїчїшчїв Пєдалака і Смолонїка, обвинувачєних за прїпровокацію в зв'язку з розшукуваням убивцїв Юдїнського. Перєд арєштом їх допитувало бїля 5 годїн, після чого одведєно в старокїївський устанок, а з участю в лукарївськїм турму.

Вєра до судового свїдчого по найважнїшим справам п. Пурика викликали і буншого начальника кїївської сїчїної полїції Міщука. Допит по справї Юдїнського тяєся кїлька годїнь.

— З'їзд прєдставнїй земств. Кїївське губерньське земство постановило слїкївати в Кїєві з'їзд прєдставнїкї земств шести сумєжнїх губерній. З'їзд слїкїється з метою об'єднати земства для купівлї с.-г. машїн.

— Дєржавнїй контролє і пїдвєднєвич. зал. дорогї. Рада управлїня пїдвєднє-зах. зал. дорогї постановїла асїгувати 18.000 карб. на будївлю на ст. Бобрїанська окремого дому для квєртїри і канцєлярїї мїсцевого начальника жандармського зал. дор. управлїня. Прєдставник державного контролєя Д. Шє-луха аробив з цього прїводу протєст. Мотивовано протєст тим, що начальник жандармських управлїнь і оддїлів по статуту російських зал. дорїг не полягаєтьє канцєлярїї квєртїри і ні на одній дорозї вони ним не користуютьєся. Зал. дорогї повиннї дєлатї тільки кїмнатї під канцєлярїю. Таку кїмнатї можна нєв'їтьє. Далї прєдставнїй контролє

руки дїдовї поповаєє тільки Понєдїлок.

Це був здоров'єний бєсїєдочє—з снєжним носом і посоловілим очима. На одній нозї в нього телїсїалась онуча, на другій—калоша. В одній руці держав недолучу чєртєку, в другій—надгорїзєний млянцєв. Нє аруччєся, а тільки похитувєся.

— Стрївай же. Я з тебе п'яного, хмїль вижену.

Прївєєсла бєсїєковї хрїву та редькї. Після масла та сметанї драло горло, але допав чєртєку, завів хрїв та редьку огрєжком млянцєв—прїшло. Це було свїдчанє.

На од прївєєсла мєску шатїрєваної кїпустї, мїску бараболї в мундїрах і окрєць черетого хїба. Чув, що в ньому нєчєє всї жилї щєсь тягєє, ожеє втерївєсь: поєвоух порожню чєртєку, вмудрїєся аробити з кєпустї й бараболї якусь бїльш-мєнш пїдходящу комбїнацію—і поїв усє. Але коли так над вєчїр прївєєсла пїдвєчїруєвать полумїзок самої бараболї,—нещєсний Понєдїлок скопїєсь руками за жївїт, вїнав навкількї і почав рїдатї.

...Закрутїєся знов колєса та колїпїтка, знов наладала свїй хїд свїтєтова машїна.

Свїтєтова революція скївчїлєся, настєли сїрї буднї реакції. Після вєсєлї та скоромної маснїцї настав для людєй велїкий пієст. А першїй Понєдїлок цього посту так давєя їм в ааншї що воєні й тепєр ідєє зувєтї його—Жєлєвий Понєдїлок.

С. Прїгара.

Янгол ночі.

Тїхшє! тїхшє! Янгол тїшї,
Янгол вогнї прїдєлє.

Свїтлї зорї Сєйчєзорїй
В тїхїм нєбї розсїпає...

— Тїхшє, тїхшє! Мов жєлїшє,
Хтєсь колїшє нєбї шатї.

Нїбї тїшї в євєбї свєчї
Сїдали хорамї лїтїти...

— Зєспїяйтє! Колїсайтє.
Вашї думї, вашї болї...

Сїтє тихї! Вєше лїхо
Вачуть зорї, свїтлї зорї.
Я. Мамонтов.

Жилєвий понєдїлок.

(Тєма для музїкальної мїньютурї-форєса).

Сивїй дїдуєсь Чєс сїдїв на хмєрах. В бєжєкомєню сїнькому прєторї крутїлася прєд ним в єсєпїанькому колєворотї туманї вїчностї, а в тїх туманах довгоєє бєє кїнциє візкою лївудї, як тїні в повїтрї, дїє вашого людєського жїття. Нудїєвнї, робочї днї—з велїкими краплями поту на чоли, з обвислїми від утомї рукама, а похїдєноє на груди головою, і рухлїві свєтє, оєсїяні недвоєго радїєтьє свїєного вїдпочївкї.

Дні пієвї, захарчєванї—з агєстрєєними носамї і запалїми щєкамї, і скоромнї днї—з маснїм од борщу і вєселї та п'яно. Щєслївї і нещєснї...
І воєчїх дїдуєсь бачив наскрїєв.

Недїля—з ранку вїчнїяноє свєтє та Вєжї, увєчєрї вжє точїлєся п'яно, обмїаєчїєся з трохї й собі вєселєнькїм з похїлїєлєя Понєдїлкєм.

Вївторковї з Сєредєю і Чєтверговї з П'ятнїцєю за роботою будє звїчєвїно нє до жаргїв—тїм бїльшє, що Сєредє та П'ятнїцї пієсля пієсовї їжї збрївали губї на шугрєчок і булї як чєрнїє. Але дє на свїтї обїйдєтьєся бєз грїхї?

— Одчєпись! Ач, який лєсїєй.
— Голубнїчкє!

— Кажу, одчєпись... А то як дам...
І справдї—лєсїєла скоромного па-парубчєка по єпїнї, аж дуєа похїтїєлєся.

Окрємо од воєч, бєз пари, йшла старєвєвнїя Суботє. Вона й досї єрєдїлєся на своєю молодшєу кокуєрєвтєку, новєвєвїтїєю Недїлю і я самє—жєвчїцї в опєсєномє віпї, тїльки обдїєувєлєся, дїєлїєтьєся, як та горнєць до Понєдїлка.

Ох, усєє бачив старїй Чєс. Бєгато бачив на своємє віку. Прєд ним, як прєд тєм "часовїх дїєлє мєстєрєв" Мєндєлєм, що в Тєрєпї на "Двєорянськїй" вулицї свїдїть над старїм годїєвнїком, йшла бєзупїєним ходом одвїчєа машїна зо всїма своїми колєсамї та колїпїчєкамї. Кружїєлєсь кожнїй дєнь вокрєма: вїчє—дєнь, нїч—дєнь. Кружїєлєсь в тїжєноєму кружїє кожнїм сїм днїєм. Кружїєлєсь вєднїє в велїкому роковомє кружїє. А сивїй дїдуєсь Чєс глєбоким замїслєнїєм очїма усєє дїєлїєсь і дїєлїєсь.

Зє осїньню йшла зїма, за зїмю—вєсєна, за вєсєноє—лїтє—і знов осїнь, зїма, вєсєна, лїтє. За роком йшов рік. За віком—вїк. І так бєз кїпцї, бєз почєтку.

І от раз сєрєд глєбокої вїмї, вжєє ва прїкїяцї П, коєля колєсо скїлїєсьє на вєсєну, старєму солєдкє заврїєлєсьє: голєва зєслєла на плєчє, бє-

рєдє прєстєглєся аж на колїно і вкрїєлєся од єсєного дїханнєя тєпїам нїєм.

— Першє помїтїла цє Недїля.
— Ой, братїє, а старїй наш зєсєув, обєруєлєся вонє до Понєдїлка.

— Нєвєжє? А справдї!
— Шш... Стрївайтє.

— Аж хрєпє, нєвнєво прємовїла, дїєлїєчїєсь зєз плєчєй, Сєредє.

— Цє вжє єсєчєноє на вєсєну повєрєтєє, єсмїхнєлєся П'ятнїцїя:—Ну, та й обрїєлла зїма... Іє-єє!

— Єє, дїєчєтє, хлопцї!—єрїєкуєла Недїля: тєпєр нє зїєвїй. Колєдуєк вїєзятї!

— Маснїцїю, маснїцїю! пїдх

важує, що він раз вже протестував проти цього, коли це питання обговорювалося принципіально і ще не проводилося у життя.

♦ Душогубство. Цими днями у с. Бездюбів, кийського пов., селянин Іван Сукаченко і його батько Гришко Сукаченко убили з користною метою селянина М. Петруневу.

♦ Вбійній поїздом. Біля ст. Бородяки поїзд № 45 убив естражника Івана Чурула.

♦ З Київщини. Дрібний кредит. Наші кореспонденти пишуть, що мировий посередник 2 участка, звенигородського повіту, зробив недавно в своєму участку підрахунок селянських кредитних установ, яких налічено 63; основного капіталу всі разом вони мають—223,554 карб. 68 коп., приватних селянських вкладок—185,548 карб. 97 коп.

♦ Селянське начальство. Під час ревізії 2-го мирового участка, чигиринського повіту, губернським начальством виявилось, що за півріччя минулого 1911 року по 7-ми волостях цього участка мировим посередником покарано селянським і волостним начальством—69 душ, окремих кар накладено—49; штрафів разом з цим же начальства на 47 карб., посажено на висидку разом на 180 днів, скинуто з посади—2 і висловлено до гану—4 особам.

♦ Велика пожема. У повітовому місті Липовці від великої пожеми згоріла дощенту найбільша тутешня комерційна підприємства Райгородського, Циммеровського, Вієткія, Розенберга, Гоцховського, Чорноострова, Сегала, Поляка. Врятовано тільки трохи кірму. Збитки від пожеми ма 250,000 карб.

♦ Арешт акушерки. В Черкасах арештовано акушерку Еремину за те, що вона допомагала ідеям жінкам скидати дітей і покривати таким чином свої гріхи. В суді акушерка знайдену скілька закоханих дитячих трушів.

♦ З Волині. Примусова переделката. Мировий посередник 2-го участка, житомирського повіту, п. Колодницький, як повідомляє „Волынь“, наказав старшам і писарям не передплачувати „вредних“ газет. Змісьць цих „вредних“ газет видає він рекомендує слугацям по волостях передплачувати тільки газети офіційного напрямку: „Почтовый Листок“ і т. інш. І виписують—бо начальство велить.

♦ З Поділля. Нещастя. 23 января 4 селян с. Гайбицька, гайсінського повіту, з яких троє обвинувачувались за крадіж дошок, а четвертий був в них за підводника, їздили до Гайсина на суд. На суді їх виправдали, і в радощів всі четверо міцно вичапили. Вертаючись назад пізно, вони на передлізали дорогою попадали під поїзд. Підводника зарізав поїзд, двоє тяжко поранив, а один вирятуювся. Гривених одвезено в залізничодержавну лікарню в Дирівку.

♦ З Палатичів. Арешт краварів. В Кременчуці арештовано на два місяці шістьох краварів, в яких ревізії оенатора Дедюліна втрущався інтендантські речі.

♦ Переяславське повітове земство зробило таку надзвичайну постанову: брати з кожного випикувача газети часопис по 10 проц. від передплатної ціни. Не зважає, що його примусило зробити це постановою, чи те, щоб збільшити прибутки земства, чи щоб поставити селянам чималу перешкоду по дорогі до освіти. Як що перше,—паше „Зів“,—то воно мало допомогти земству, а як друге—то знову ні, бо селяне часто не виписують газет, бо журналістів з-за тих 30—60 копійок.

♦ З Катеринославщини. Арешт. В Катеринославі в наяву слідчого посажено в турму помішника головного бухгалтера катеринославської дороги Скоропинова, що розстривав 14,000 рублів.

♦ Ленція проф. Д. Сварницького. 29 января в мануальській „Просвіті“ проф. Д. Сварницький прочитав лекцію на тему „Внутрішній устрій запорожського війська“. (Територія Запоріжжя, склад запорожського війська, територіальний і військовий поділ в Запоріжжя, начальство і адміністрація, церква та школа).

Читання ілюструвалося малюнками чарівного ліхтаря. Лекція мала великий успіх, шановного професора вітали гарячими оплесками.

♦ Білоруська вечеря у Нижньдніпровську. Наші брати—білоруси не забувають свого рідного краю і на чужій стороні. Оце недавно гурток білорусів, що служать на нижньдніпровських майстернях, спорудив першу тут білоруську вечерку. Виставлено було „По ревізії“ Кривинського на білоруській мові, співано білоруські пісні і деклямовано вірші білоруських поетів. Вечірка пройшла дуже гарно.

♦ З Херсонщини. Народний український театр у шахтарів. З села Михайлівського херсонського повіту, пишуть: учителі та служачі в залізничні за свій кошт найняли помещка, урядкували сцену і за два місяці по 20 декабря поставили декілька українських п'єс і співавали чимало українських пісень. Гра і пісні зробили дуже гарне враження на селян і служачих на залізничі та шахтарів і примусили прихильніше дивитись на ове рідне слово. Цей народний український театр вживаний в добру годину і став на сторожі рідного слова та пісні. За попередні роки шахтарські пісні зовсім

було витіснили убогий репертуар пісень наших селян. Тепер же пісні хутко во сцени переходять в народ.

Галичина.
(Од власного кореспондента).

♦ В справі з'ясування польсько-українських переговорів. Український сеймовий клуб оповістав українське громадство, що переговори з'явано з вики польської сторони, що польська сторона використала вайдаліше ідучу уступчість українці, не уступивши їм ні в чім і що виких нових переговорів в справі виборчої реформи не має бути.

♦ Про бойкот польщини в школах постановлено на вічу в Васильківцях гусятинського повіту. Велике враження на вічу зробили промови двох жінок, що говорили про муку, яку зносить дити від виучування чужої їм, оцєю навидуваною мови. Бойкот розпочато вже в першого лютого.

♦ Замах на самостійність господарської організації. Як подає „Kurjer Lwowski“ консерватори в своїм союзі з українським, як головою польської селянської партії (P.S.L.) хотіла в цю осісью сеймазу, під гасла української обструкції провести дуже важний закон, про примусову організацію господарську, яка мала б взяти в свої руки всі найважливіші справи господарської краю, а порядкувати б ними справами польські ділячі і ксьондзи та селяне-дуки. По проекту статута до цієї організації примусово вважали б хлібороби, що платат найменше 5 кордн ґрунтового податку, а таких є не більше 20 проц. Рада цього примусового союзу господарського складалася б, по проекту, з 108 делегатів вибраних—36 великими земельними власниками, що платят податку понад 200 кор., а 36 дрібними хліборобами через уповноважених. Решту радних посілали б їстучі тепер польські й українські добровільні організації господарські (для селянського господаря) проектовано б делегатів). Проект цей називає „K. L.“ замахом на інтереси польського селянина, але є він правдивим замахом на інтереси цілого українського народу, бо його с.-госп. інтереси, при такій організації, опинилися б в руках польської шляхти. Проект цей є тепер на розгляді в польських товариствах с.-госп. кружків. Чи внесе його коли польки в сейм чи сробують аробити його законом —покаже будучість.

♦ Фронта польських людовців зорганізувала на вічці в Тарнові в особну політичну організацію і розпочала завзяту боротьбу проти офіційної польської партії селянської (P.S.L.) особливо проти її ватажка Станіславського.

♦ Одні з способів сповігання просвітінstitutу й. Хтось дав почин запомігати товариство педагогічне, що удержує приватні українські школи і бурею в такій спосіб, що відступав припадаючи йому від дав в фінансовій ієситуації відсідки дивиденду. Цією дорогою пішли й інші особи і тепер „Діло“ серед інших способів збирання жертв на культурні цілі зазначає більше число фактів відступання дивиденду на товариство педагогічне.

♦ Полки беруться до львівського повіту. В недоволя 12 лютого н. ст. одбулася у Львові конференція представників всіх польських провінцій і економічних інститутів і товариств, на котрій обговорювалося план дальшої полонізацій львівського повіту. Народи були строго довірчивими і до там вродили, того часописе, що додають. Львівський повіт уже тепер на повільну спольщений, а коли по полонізаційна робота так далі буде йти, то буде він за яких десять літ польським повітом, а не буде в руках поляків редиким козарем між иншим і в справі університетській —будуть опиратися заснуванню університету у Львові через те, що не тільки, моваля, Львів є польським містом, але й цілий повіт львівський є польським. Особливу увагу звернули полки на підмісські села. Український елемент в них є дуже великий. Коли б ці села були прилучені до міста, як це є в проекті, то у Львові значно збільшався б процент українців. Доки не зможуть це прилучення до Львова підмісських сел, полки намагаються їх цілком ополонізувати. Вселяють — політичні, автономічні і школьні—їдуть на руку польським товариствам просвітнім в їхній полонізаційній роботі. На жаль з української сторони мало є відпору тому полонізаційному навалові.

♦ Кошовий селянський „сич“ вийтом. „Сич“ є загально предметам переслідуванню з боку вищих і низших властей. Найбільше, очевидно, дають їм в знаки вїтти (старости), бо як кажуть, не так пави, як підлани. Терпіли не люди в селі Селянцях, перемиського пов., то рїшили в кінц погнати „усердяного“ вїтца на сполученні, а своїм начальником вибрали Копового „сич“. Огже й оповіда чіасом верх має.

♦ Просвітні справи в Яворівській повіті. Повит пей є одним з найбільше українських. По останньому перепису, а в р. 1910, українське населення становило 78,3 проц. (по розговірній мові) і 79 проц. (по реалній) всього населення повіту. На 70 місцевостей повіту є 75 шкіл народних, в тім 12 шкіл з польською мовою викладачею, а решта—формально з українською мовою, а в дійсності—залежить це від того, хто є учителем. В місті вже три роки є українська приватна гі-

мназа, отже є більше число інтелігентних сил. Останніми часами й адвокати українцеві осієли в місті, а адвокати є, звичайно, важним чинником в повітовім життє. Воих українських інтелігентів, яких б можна запрятки до просвітної роботи, є в однім повітовім місці до 60. А про те не всі вони в роботі участь беруть і робота та не їде так добре, як повинна б йти. Найважніше, очевидно, організувати просвітного на цілий повіт є філія „Просвіти“. Як справи просвітні стоять в повіті, видно це з діяльності ф. л. і. Огже в повіті на 70 місцевостей є 26 читальень, з того тільки 15 читальень сик-так розвиваються, а решта 11 читальень майже цілком занепали. Великою перешкодою в розвитку читальень є брак власних хит (лиш 4 читальні мають їх), але висою в цім є „байдушність наших таки людей“, та ще те, що „між провідниками поширене хибне консервативне... переконання, що селянин не відчував потреби в просвіті“. Так говориться в звіті виділу філії. Філія організувала шашкевичевське свято, скликала з'їзд інтелігенції з повіту, щоб заінтересувати її просвітними справами, організувала 5 днівний просвітно-організаційний журе для селян, при участі 24 душ, перевела 11 листрацій в читальнях, продавала видання „Просвіти“. Членів налічує філія 136, а „Коло“ польського т. ш. л. має 116 членів.

♦ Серед українських селян в Галичині. В селянській хатині сидит кругом стола 15 до 20 людей різного віку. Сидят тихо, хоч маком сій. Одяг у них, молодий господар, читає на голос „Історію України“ Аркаса; читає з поважтям і ширістю. Таке оаме розуміння й глибоке відчуття читального малюється на обличчях слухачів; із отей їх немов вичуєш перетворення нашої славної минаування в їх душах.

Рідвою. Збираються селянські колядники гуртами. „Старші брати“ колядують на потреби церкви, „молодші брати“ на будову нової церкви, а молодіж на „Рідну школу“.

Перед десятма літими приходила в село однієка газета і то „Русское Слово“ (московське)... Тепер „Свобода“ є в селі 7 примірників, 4 примірники „Громадського Голосу“, 2 примірники „Вперед“, і примірник „Основні“. Приходить і 1 примірник „Голосу Народу“ (орган московськ-вожурівників)—але даром.

Членів „Просвіти“ є 16.

Перед десятма літима можна було продати цього селянина немов „кота в мішку“, не питаючи його роду.

Няні відповість вам селянин, хто вік такий, а гордоєть скаже: я українець... Таку мілу картинку в культурного життя подає „Руслан“, в однім дописі з Підгірря.

Ць не є відрааний факт з життя українського села в Галичині.

Повішення своєї минаування, будування будучицня (Рідна школа—ваша будучиць, кажуть наші селяне в Галичині), читання часописів, щоб знати теперішнє—це являє в Галичині масове, загально-народне.

І тому наш селянин в Галичині на запитається, хто він такий, а гордієть відповіде: я українець. Розуміється це не кожний і не скрізь.

З життя українських товариств.
Новочеркаська „Просвіта“. Становище новочеркаської „Просвіти“ зараз дуже веселко: Полки є виставили в цьому сезоні тільки дві п'єси („Дай серцю волю“ з дівертисментом та „Батраки“) й зібрали коло 20 карб. Впорядкуємо де коли семейні вечірки у наявному помещкані, але на них бувають тільки самі-ж і для себе самих читаємо байки та вірші... Хоч сами себе розважємо, аби не дураю гроші платити за помещканы. Це було равнів, а зараз хоч об поля бий сят!—грошей у товариській скарбничці ні шельга, а хавіцкі, мусимо платити за помещканы, зараз оце, 40 карб. Як тут повернутися—одному Богови відомо... А на членів старих і нових надії мало: вони не дадуть ні грошей, ні кебети що до поліпшення просвітнянської справи. Наша „Просвіта“ попереду хоч виставима жыла, а зараз нам не може прожити, бо „свіжі енергійні сили“ не воі да це адекватні. Інші люди давно вже почали ворухитися що до овякування Шевченкових днів, а у нас про це ще й питання не було; та й ввагалі вряди чи прийдецьць цього року святкувати! Брак сил, байдушть і велика недостатність усіх просвітнянських справ, наперекір усім надіям, згорять руки й тим одиначам, що минулі роки, хоч сик-так, спромоглись „опоманутися не злим, тихим словом“ великого Кобзаря...

За кордоном.
Китайська республіка.
Як повідомляють з певних джерел, російський уряд дасть свою згоду на затвердження китайської республіки днів через 10—14.

Майже всі принці і вищі чиновники двора вїхали з Пекіна і покинули імператорню саму перед зреченням.

В Китайське посольство в Петербурзі надїшла від Юаншника така телеграма: працює разом во мною на шастя народу і затверження нового державного ладу. Після того, як Англія і Франція

затвердять республіку, дасть свою згоду і Германия.

Юаншника обрано президентом республіки. Республіку оголошено офіційно. На чолі уряду тимчасово лишається Сун-Ян-Сен, поки не прибуде Юаншника до Нанкіну. Але єсть чутка, що він не хоче їхати до Нанкіна.

Монгольський уряд, якому дуже потрібні гроші, постановив продати більше 20,000 верблюдів і коней, які належали китайському дворові, накласти мито на зовнішню торгівлю і взяти на себе перевозку російської пошти.

В державній карті Китай буде зроблено значні зміни. Тибет буде розбито на два штати, Монголію на чотирі, Китайський Туркестан буде оповіщено особливим штатом.

В Мексиці.
Америка, яка шукає нагоди вести своє війське в Мексику, щоб приднати її до себе, заявила протест проти оповіщення не залежної республіки Чіагуї. Незалежність Чіагуї в Мексиці ухвалив весь народ.

Підчас розривів в Веракрузі німецького планатора Порвеніра прив'язали до дерева і розрубали сокирами на дрібні шматки.

Останні вісті.
(З газет та по телеграфу).
Справа з розстратою ген. Томашевича.
ПЕТЕРБУРГ. Петерб. Листок" повідомляє, що ген. Томашевич розстратив більше 60,000 карб. Виявилось, що Томашевич витратив благодійні суми частинями по 200-300 карб. одержуючи їх по фальшивих документах. Вагато жертв він зовсім не залучував у книги, програючи їх в клубів в карти. Після ревізії він прислав листа графині Шуваловій, обцяючи покрити розстрату і передати комітетові прибутки од видання поширеного в Росії йоу курсу законодавства. В противному раві він погрожував самогубством. В другому листі Томашевич сам кваліфікував свій злочин, як підлог і розстрату, і просив не допустити до скавдалу. Томашевич клопотався, щоб його випущено було під заставу, але слідчий одмовив. Єсть думка обривизувати все справозданняя „Т-ва догляду за дитьми жертв службового обов'язку“, а також провінційальних його одділів.

Всякі звістия.
ПЕТЕРБУРГ. Нов. Времени" повідомляють в Київ, що тут віби то одбулася секретна нарада вищих представників єврейського населення всього краю. Ініціатори наради вказали на необхідність зміняти тактику політичної боротьби, бо сучасна тактика обурює руських. Було поражено заснувати єврейську прогресивно-монархічну партію, але порадю цю одкинати.

ОДЕСА. Поховано Ігліцького. Похороми нагадував манифестацію. З труною йшов сорочакієчий натовп. На похорони були професори, вчтеді, багато студентів. Командировано великий отряд пішої і конної поліції від командово помішника поліцімейстера. На кладовище пушено тільки близьких родичів покойного. Натовп став вимагати, щоб було пушено всіх, але поліція розвінала публіку канчуканами.

Одбуваються засідання палестинського в'їду.
МОСКВА. Одкрився педагогічний інститут імені Шевалаутіна. Інститут став Шевалаутіну 700 тисяч карб.

ПЕТЕРБУРГ. Одбулась нарада вищих синодальних ієрархів в справі скликавання церковного собору. Постановлено розпочати підготовку до скликавання собору.

В пієт одбудецьць кілька нарад і буде організована комісія для розроблення матеріалів преооборового присутствія.

Пет. Лист." повідомляє, що мітрополіт Антоній виходить на покой, а на його місце призначено буде мітрополіта Флавіана. Московського мітрополіта Володимира переведуть в Київ, а кашивівського єп. Серафима—мітрополітом у Москву.

Головоуправляючий землеустроїством і хліборобством Кривошеїн подає на обговорення ради міновістрів кілька заходів, які за його думку, врятують Росію од негарних наслідків розриву російсько-американського договору. Між иншим, Кривошеїн радить присоолаєуть приватну ініціативу і приватні капітали для розвитку багатовидних плантацій в Туркестані при прямій піддержці і гарантії казни. Причым знаєє має в широкому масштабі провести оросительні роботи в Мугані і Голондному степу. Вільність міністрів, визнаючи важність всього цього, висловлює заголоаний чином проти прямых казенних субсидій і гарантій. Міністр фвансіє визнає більш рациональним дати планаторам дешевий кредит. З цим погодивсь і рада міністрів.

Поіхоєволюціоний інститут одмовився одвилісної субсидії од міністерства, бо тоді інститут має бути підлягалю міністерству.

МОСКВА. Поховано подружжя Мілютиных.

„Утро Росіи“ за статью Амфитратова „Удивительная предупредительность“ тянуть до одовідальности по 1034 ст.

По справі гурту грабіжників 3-х засуджено до смертної кари, 2-х в каторгу, 2 в арештантські роги, одного виправдано.

ЗА КОРДОНОМ.
Всякі звістия.
ПЕТЕРБУРГ. „N. P. Когт-вр.“ повідомляє на підставі ніби то певних даних, що урядові сфери Германії хотіть розпустити парламент, сподівуючись, що нові вибори дадуть урядову більшість.

З Відня: Становище Ерентала дуже серйозне. Хворий не спить. Сили підупали.

З Софії: руську експедицію міністра торгу прийнято дуже гарно. Уряд ажожується з'єднати російські і болгарські залізничні при допомозі російської і російсько-дунайської парохідних товариств. Міністр-президент бере діяльну участь в заснуванню руського банку в Софії. Експедиція сподівается, що незабаром в Болгарію можна буде збільшити ввоз багатьох російських товарів.

Література, наука, умілість і техніка.
— „Зів" Вийшло число 5 популярного українського тижневика „Зів". Зміст його такий: По світу.—Українське життє.—Актіі московського банку, чи повітови та губернські совізи? О. Ст.—Про державний контроль.—З творів Є. Гребинки: Так собі до земляків.—Я асцяєз верном чистим, Вас. Алешка.—Масиця, Хр. Япуржницького.—Як бути, О. С.—Як без грошей добути добре селянсько-господарське знаряддя та машини, агронома В. Ковалия.—Допови.

— Вийшло ч. 1 за січень 1912 року часопису „Письмо в Просвіти“. Зміст: М. С. Цифри говорять.—Школа і демократизація знання.—М. З. Публічні бібліотеки в Америці (з ілюстраціями).—Краєва рада шкільна і поборошення неграмотности серед дорослих.—Звіт з діяльності виділу фліі тов. „Просвіта“ в Яворові за час від 4 лютого 1911 р. до 31 січня 1912 р. (з ілюстраціями). Всячина.—Нові видання.—Вісти з „Просвіти“.—Оголошення.

— Нове видання Драматичних творів Б. Гринченка. Друкуються і незабаром вийдуть такі драматичні твори В. Гринченка: „На громадській роботі“, „Нахмарило“, „Серед бурі“, „На новий шлях“, „Нові зорі“, „Степовий гінч“.

— Вийшло 7 число хліборобського часопису „Рідня“. Зміст: До читачів. Хроніка. Кукуруга III—Є. Чикаленко. З'їзд агрономів—селекціонерів у Петербурзі—А. Т. Ветеринарна поміч худобі—В. Д-ко. Як берегти здоров'я.—О. Ц. Хазайієкі поради—Старий хлібороб з кооперативного життє—П. Нестеренко. Робочий день Д. Думи—А. П. Що пишуть другі. По Україні Про діяльність зєств та товариств. Запятання й відповіді. Година її ціна на хліб. Оповістки.

Бібліографія.
„Повісти і розсказы маторосійських писателєй вь переводі на рускій язык Н. Шадурсаго. Іздание переведенное. Лодзь. 1912 р. Стор. 220. Ц. 1 р. 20 к.
Недавно ми значили вихід перекладів з українських авторів, зроблених п. Шадурським і випущених під назвищем: „Україна“. Нема чого повторювати те, що ми сказали тоді про вагу таких перекладів, які знайомлять російське громадство з українським письменством. Зостається зупинитися на змістові нового збірника.

В першому збірникові п. Шадурський подає переклади майже виключно з старих наших письменників. В новому збірникові він знайомить рослян з деякими авторами нової генерації. У збірник увійшли три оповідання Кошубинського, по двоє—Борудяка, Гринченка та В. Полтапенка і по одному—Стефаніка, Дипрової Чайки, Е. Щербаківської, Г. Коваленка і Т. Зиньківського.

Як бачимо, і в цій збірці, як і в першій, нікого плану цю до знайомлення з українською літературою не видно. Автори підібрались випадково, або, може, й зовсім не підібрались, а просто брались ті автори, які були під рукою в переклада. І тому вони не підібрали так, щоб могли характеризувати ті або інші течії української літератури.

Переклади, як і в першій збірці, не високої вартости, хоч і доволі гладенькі. С. О. вич.

Театр і музика.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР.
Бенефіс М. Садовського. Бенефіціант обрав для своїх артистичних „імення“ трагедію „Гетьман Дорошенко“ безперечно, маючи на увазі те, що роль нещасного гетьмана в цій п'єсі даєть йому змогу розгорнути як найширше й виявити свій блискучий артистичний хист. Нема що й казати, що грав бенефісіант, як ніколи ще не грав у цій п'єсі: сцена з нудьгуючою гетьманшею, остання сцена з нею, сцена з матір'ю-терницею, сцена в наметі, після побачення з султаном і нарешті—сцена прощання в останній дії—це справжній шедевр українського театрального мистецтва, що примушували глядача просто таки заанімати і загнати дух, щоб потім вибухнуть одностайним видахом од потрясаючого переживання. Ціє скажуть про гру інших артистів? Вона була майже бездоганна. Це було тим легше для них, що авторка, лишила їм завжди великий простір, щоб дати змогу виявити їхні сили. Ролі Полю, Гали, Сирка, Явєнка, Шульги й Шуль-

гих, Романа—своїм замислом (хоч не шпорою) цілком відповідали артистичній владі артиста (М.-Федоренко, Хуторна, Корольчук, Павлівський, Ковалевський і Поляська, Захарчук) тому й відіграно їх чудово. Постає Самодіячча невизрана тим, що не показує глядачів того боку його владі, який спричинився до переходу лукавого прихильника Дорощенкового у ворожий табор. Така алогічність фігури, помітно, звязує руки артистові; але навіть у межах, призначених їй по поезії, д. Мар'яненко здолав дати цікавий, захоплюючий образ. Те саме мусимо сказати й про виконання д. Петашенком ролі Мавриція, д-кою Лівницькою—ролі матері Дорощенкової, д. Рибчиною—ролі посланика московського. Решта артистів не псувала ансамблю.

Бенефіціант мав величезний успіх. Святово настроєні глядачі сердечно вітали свого улюбленця рясними оклесами й викликами, що довго не змовкали в театрі після кожної дії. Од мильської театральної комісії, од артистів, од прихильників піднесено було бенефіціантові коштовні подарунки й лавровий венок.

Amator.

— Сьогодні вистави у всіх київських театрах припиняться до понеділка, 13 февраля. З другого тижня Великого посту труппа д. Садовського буде грати в величезних перервах аж до мая місяця, як і тепер, в городському народному домі. Постом піде опера „Вранка Роксолана“ і ще деякі новини.

— З першого мая артистів труппи М. К. Садовського складається товариство, в яке увійдуть всі артисти, крім д. Садовського. Це товариство буде грати все літо в літньому театрі київського купецького саду.

— В соловцовському і городському театрі постом будуть грати теж товариства з теверішніх трупп. Крім того в городському театрі мають бути гастроли видатних російських і акордонних співаків; в соловцовському театрі будуть гастролювати художньої опери Южна та після Великодня—два тижні гастролі повного ансамблю московського художнього театру. Труппа цього театру між іншим повонила новим добре відомим Київу артистом п. Дуван-Торповим, який буде грати здебільшого ролі артиста Уралова, що недавно вийшов з труппи художнього театру.

— Театр М. К. Садовського. Нового артиста—свіжаків у труппі М. К. Садовського—д. Івлева зарплатено на одні гастролі в Виницю, де він виступить в ролі Караса в оп. „Запорожець за Дунаєм“.

— Сьогодні вранці йде „Безталанна“, а ввечері—„Старе гніздо і молоді птахи“.

— Театр „Соловцов“. Сьогодні вранці бенефіс помістив режисора і суфлера, йде в останній раз „Пенсія“, ввечері—2-га дія до комедії А. Островського—„Беззвіннє винуватце“ і „Модна дама“ Г. Бара.

— Городський театр. Сьогодні вранці оп. „Живий за Царя“ і ввечері прощальна вистава, бенефіс хора, йде оп. „Камо грядеми“.

— Тетр „Соловцов“. Бенефіс М. Ф. Барова. Обрава д. Вагровим для свого бенефісу стара трагедія К. Гудкова „Урьєль Акоста“ дала йому змогу показати на весь зрієт свій артистичний хист. Особливо гарно пройшла а нього передостання дія, сцена в синагозі.

Після третьої дії бенефіціанта вітали промовами, адресами, телеграмми, цінними подарунками, квітками і т. ин. (Од всіх „Соловцовської“ труппи, од одеської труппи, од київ. т-ва мист. і літер., од М. Глібової та инш.).

З інших артистів прекрасні були д-ка Пасхалова—Юдіф та д. Павлюков—Де-Сильва.

Українське життя у Ризі.

Ще рік тому ні про якісь українське життя у Ризі не можна було навіть мовити й слова, бо його не було зовсім.

Правда, були поодинокі свідомі одиниці, явди промивне було й українська, хоч і примітивна, вистава і т. ин., але це все було випадкове і вважати його за щось постійне, регулярне, асовсім неможливо. За минулий же 1911-й рік українство у Ризі стало на такий ґрунт, що про його вже можна сміливо балакати, як про щось конкретне і навіть доволі помітне. Це сталося після того, як у тому ж таки 1911 р. заходами деяких поодиноких свідомих осіб засновується „Українська Громада у Ризі“. Тепер уже справа українства в Ризі стає на певний ґрунт, і українське життя починає провадитися тут більш менш регулярно. Головні прояви цього життя (дільність „Громади“, українство у місцевій пресі і т. инше) і свій час були зазначені на сторінках „Ради“ і через те переказувати їх тут буде зайвм, а скажу тільки кілька слів про їх взагалі. „Українська Громада“, з'єднавши місцевих українців, провадить не менш важку роботу і ознайомлення, популяризацію українства серед місцевої людності. І неможна не зазначити того, так мовити б, морального впливу, який зробила і робить „Громада“ на рижське громадянство. До цього часу це рижноплеменне грома-

дянство у своїй більшості навіть не підозривало про існування українства і українського народу.

Мимокіт пригадується мені випадок, як скільки років тому латиші, з якими мені довелося балакати на українській темі, не вняли віри, що на світі існують українські газети, журнали, наукові товариства... Тепер же „Укр. Громада“ що-дня нагадує усім у Ризі про те існування, і, зайшовши до „Громади“, кожний на свої власні очі міг довідатися хоч би й про існування українських періодичних виданнів. Правда, минулого року до „Громади“ надходило через деякі причини не багато цих виданнів, але на 1912 р. уже виписані такі: „Рада“, „Літературно-Науковий Вістник“, „Українська Хата“, „Рідний Край“ в „Молодою Україною“, „Українська Жизнь“ і певно ще деякі будуть виписані, а також положено вже початок заснуванню укр. бібліотеки при „Громаді“. А ті численні гості, що бувають на українських вечірках „Громади“, неуже ж вони так таки нічого і не виносить з них вечірок про українство? Цікаво звернуть увагу ще й на такі неважкі дрібниці. Ще рік тому було зайвше до якого-небудь магазину і спитати що-небудь купити українське—можеш бути певним, що тебе ні крихотки не зрозуміють, поки не скажеш „малоросійське“ і тобі хіба тільки вноди почуєш, що у їх нічого такого нема... Тепер же деякі найкращі магазини почали заводити українські видання. Так, напри, найсильніший у всій Надбатьківщині музичний магазин Нельднера завів досить великий вибір українських нот, а деякі книгарні почали продавати українські лісовні жартки і навіть вноди книги... Зрієт українства у Ризі помітно ще й в тому, що українські часописи у минулому році надходили до Ризи у більшому числі, ніж в попередні роки.

Це все власне дрібниці, але зате вони досить красномовні...

Не зайвм, думаю, буде мовити скільки слів і про відносини місцевої преси до українства. Найбільшу прихильність до його виявляє найсильніша в останній час місцева газета „Прибалтійський Край“, особливо після того, як редактором її зробився бувший секретар редакції газети „Русское Олово“ Н. В. Могуцый, який деякий час працював у Харкові в „Юж. Кр.“, має особите знайомство з українцями.

Ця газета окрім заміток про рижське українське життя містить вноди замітки і статті, і взагалі про українство. Прихильно ставиться до українства також й „Рижская Мисль“. Третя російська газета у Ризі „Рижский Вѣстник“ (націоналістичного напрямку) тоді, як дві попередні поступові) визнає тільки „єтнографічне“ українство, як вилосився редактор її І. Висоцький у своєму рефераті про Т. Шевченка, прочитаному ним торік у клубі „Русская Веселая“, і містить тільки віднодині цьому замітку. Не-російська рижська преса взагалі до українства у своїй більшості ставиться прихильно.

Таким чином, як песимістично ни дивитися на українську справу у Ризі, а все ж не можна не помітити того, що вона за останній рік зробила дуже великий крок наперед і лишається тільки побажати, щоб ще більший крок наперед зробила вона в цьому році...

Ів. Глеченко.

ДОПИСИ

(Од власних корреспондентів).

ОДЕСА. Загальні збори музично-драматичної спілки „Українська Хата“ в Одесі, 29 сінця відбулися в помешканню ремісничої управи загальні збори муз.-драм. спілки „Українська Хата“. На збори прибуло 68 членів.

Головою зборів обрано було А. В. Вержбицького, секретарем В. Ф. Бурачка.

Було прочитано та затвержено зв'яз до діяльності спілки за 1911 рік, грошовий звіт каси та доклад ревізійної комісії.

Статут „Української Хати“ було затвержено 4 квітня 1911 р. Перші загальні збори відбулися 25 сінця 1911 р. в присутності 25 осіб. На перших загальних зборах було обрано раду.

Діяльність „Укр. Хати“ виявилася головним чином у улаштуванні вечорів. Виставлено було протягом 4 місяців: 1) „Наталку Полтавку“, 2) „Ой, не ходи, Грицю“, 3) „По Рівниці“ з концертним одіомом, 4) „В горах Кавказу“, переказом з російської мови, 5) „Глятай або ж пакуп!“—з концертним одіомом, 6) „Вечір косячок та щедрик“, 7) „За двома зайцями“. Окрім того було прочитано під час вистав два реферата: „Котляревський і його життя“, В. К. Фоменко та „Кропивницький і його творчість“, О. В. Німченко. Хор під орудою Бака та Клименка проспівав 15 пісень. Сольових пісень було виконано 10 та 7 дуетів; брали участь: д-ки Сельська, Українська, д-ї Задороньїй, Коваленко, Слюсарь та ин.

Спілка має власну бібліотеку (267 прим.), яка складається з віділів: драматичні твори, музичні та красне письменство.

На перше сінця 1912 р. прийнято

було в члені 209 чоловік, забалотировано 4.

На перше сінця 1912 року поступило членських внесків 129 руб., жертв від всяких осіб 86 руб., прибутків од вистав 1510 р. 36 к. Разом 1725 руб. 36 к.

Витрачено на затверження стату-ту, друк, оповістки, канцелярські видатки 71 р. 45 к. Помешкання 104 р. 76 коп. вистави 1455 р. 57 к. Всякі видатки 20 р. 70 к. Разом 1652 руб. 48 коп.

Лишилося в касі готівкою 72 руб. 88 коп.

Було затвержено підвалини, на яких мають бути організовані автономні музична, драматична та співова секції; вирішено, що спілка і влітку буде уряджувати вистави.

Обрано до Ради: В. І. Грома-шевського (голова)—О. В. Бродницького (товариш голови)—І. І. Пархоменка (скарбник). К. Г. Шевченка (писарь). В. І. Сельського.—А. В. Вержбицького,—С. П. Ковалюка.—І. П. Дудника;—кандидатами: В. Ф. Бурачка, К. Сиренка, М. К. Коваленка.

Обрано до ревізійної комісії: Л. Підпалова,—Г. Воропая—Чернікова—кандидатом Ю. Г. Осташко.

Листування редакції.

Перодичний № 2280. Бухгалтерію найкраще вчити від догадом досвідченого жерничного. Можна на курсах того ж Бобрич. „Зачино“, може й можна вичити, але це шлях непервий. З аттестатом про сінчення курсів можна одержати зразу невелику посаду, а потім, після практики, розуміється, й кращу. В селяському господарстві ведається звичайно двома італійська бухгалтерія.

Ціни на хліб.

Ціни хліба (в копейках за пуд): в Одесі 130 (озина), 124 (улька) й 112 (суржак), у Миколаїві 122½, (гірка-улька), у Маріуполі 126 (озина), 114—120 (гірка) й 131—133 (гарнівка), у Ростові 132—137 (гарнівка), 120—121 (гірка) й 119—133 (озина), у Київі 126—129, у Фастові 123—126. Життя: в Одесі 99, у Миколаїві 101, у Маріуполі 100, у Ростові 93—99, у Київі 95—99 (поміщицьке) й 89—93 (селянське), у Фастові 90—94 (пом.) і 85—89 (сел.). **Одес:** в Одесі 100, у Миколаїві 93 (білий) і 89 (чорний), у Ростові 75—101, у Київі 82—86 (поміщицький) і 75—79 (селянський), у Фастові 78—83 (пом.) і 72—77 (сел.). **Ужгород:** в Одесі 104 (кормовий) і 110 (поміщицький), у Миколаїві 107, у Маріуполі 96, у Ростові 94—104. **Куркури:** в Одесі 86 (звичайна), Гречка: в Миколаїві 95. **Просо:** у Ростові 77.

Настрій млявий. Ціни трохи зменшилися проти минулого тижня (на 1—3 коп.), проте ціни досить високі.

Справочний оддія.

Календарні відомості. Неаля, 5-го февраля. Неаля сиропушня (пушення). Мч. Агафії, Феодулій, Прест. свят. Феодосія Чернігівського.

Сх. сон. 7 год. 8 хв., зах. сон. 5 год. 21 хв. **Театр.** гор. Вар долу. Ранком—„Весталіана“, ввечері—„Старе гніздо і молоді птахи“.

Помічник, 6-го февраля. Початок Великого посту. Пр. Вукола, м. Іудіяна, св. Фотія патр. муч. Максима, Марі, Христин. Сх. сон. 7 год. 6 хв., зах. сон. 5 год. 22 хв.

Редактор В. Яновський.

Видаєць В. Чикаловський.

ОПОВІСТНИ.

Для здоров'я шлунка особливо дитячого кращий засіб молочна мука „АЛПИНА“. Прод. в апт. і автокарьма, магаз.

ЛІКАРСТВО ЛІКАРИ.

ПРИТУЛОК ДЛЯ ПОРОДИЛЬ

аву. **М. І. Дмитрієвої-Лінчевської** ширка Під догляд лік.-спец. Прим. секр. вагіт. і породиль у волю шор. Мар.-Благовіщенська 44.

Кабинет ЗУВНОГО Дем'янича-ДІВЛЯРИ

Цигун Готия, пломбування і вставл. штучні зуб. Прим. 9—12. 3—6 год. Інст. терпівська, 36.

Зуб на ді- **Вп. ТЕТЕЛЬБАУМ**, Проризна 24. Прим. лікар-спец. 9 год. р. до 9 г. в. Пломб. 50 к., варив. зуб. без болю і р. Штучні зуби р.

КВАТИРІ

Готель „Україна“ віддає найм кім. НАТИ по міс. і надобу, ведохоро Нувль-Будр., 34

ПРАЦЯ

Вчехня на сам. росповсюдж. пиш. маш. ТІЛЬКО ПО АМЕР. сіст. дав. котр. ті що вчат. вич. в два тижні добр. пис. курс 3 карб., для незмож. 2 карб., після скінч. курсу дається два тижні безпл. практ. Прим. переп. Особ. що нуджають в перепис. прошу звертатися за реком. безпл., маю завжди на **ПРОДАЖ** і **ВИПОЗИЧЕННЯ** пиш. маш. різн. сіст. Біб.-Бульвар, 6, контора П. ЦЕТРОВА. 0-67-7

ГОТОВЛЮ на зв. учителя, 1 клас. чин. в-опред., за гор. шкولو, за 4—7 кд. жіноч. гімназії. Для переїздженик „Ради“ плата після іспиту. Бібін, бульв., 44, кв. 5. 5-59-5

Управитель маетком шукає місц. Може дати рекомендації. Арп.: Рублевку, Полт. г. К. Л. Хохличу. 8 95-1

ВСЯКІ

Шлюбні розлуки (Бракоразв. дія). Карні справи узак. і узаконолення дітей, окремі паспортні жінкам, озани, апелат. і кассційні скарги. Прохання на ВИСОЧАЙШЕ ІМ'Я, порадл заста. вночно. Прим. від 3 до 6 год. дня. В.-Водолажирська 45, кв. 7-а парадн. хім. в. А. Туржанський.

Вбрання дурно!

Не дивлячись на дуже дешеву ціну матерія шепот „Марокко“ не бавовняна, а вовняна і цілком замінює краці англійської матерія, дуже гарна, мідна і практична. Колори: чорний, т. синій, коричнявий і олівковий. Ціна купону в 4½ арш. на повне чоловіче вбрання 2 карб., при замовленні 5 або більше купонів додається 1 купон як подарунок зовс дурно. Нахисається накладною платою по пошти без завдатку. Замовлення адресувати: фабрика З. Г. Розенталя, гор. Лодзь, № 118. „Корреспондировать кь намъ просьмъ на русскомъ языкѣ“. 1-70-1

Вийшла з друку і продається нова книжка:

О. ПЛЮЩ

ТВОРИ, т. II, Одеса, р. 1912, ціна 60 коп.

Головний склад видань О. Л. С. в Одесі, Конная 11, книгарня „ДІЛО“ і в Українській Книгарні бвл. „Києвск. Стар.“, Київ, Безаківська, 8. 10-52-6

У ПОЛТАВІ

перодичуван „РАДУ“ на таких-же умовах, як і в конторі газети, а також купувати в роздріб—можна в книгарні Г. МАРКЕВИЧА уз. в Котляревського.

У Катеринославі

в книгарні Лозинської на Проспекті. Приймається передплата на газ. „РАДА“ на таких-же умовах, як і в конторі газети, а також продаються окремі №№ в роздріб.

ЩЕ НЕЧУВАНО
каракульська шапка
Тільки за 2 карб.
3 штуц. вищ. сорту чорного або т.-сірого каракули на чорн. чисто-шовков. атласній підкладці. При замовленні вказ. обсяг. голови. Висна, налож. плат. без завдатку. За перес. та ушкод. прирах. 55 к., в Сібір 95 к. При замовленні 3-х шапок перес. за ваш кошт. Як невпод. поверт. гроші цілком. Адрес: г. Львів, Т-му Дому Льва Рубашкина. 776-4

ковок. атласній підкладці. При замовленні вказ. обсяг. голови. Висна, налож. плат. без завдатку. За перес. та ушкод. прирах. 55 к., в Сібір 95 к. При замовленні 3-х шапок перес. за ваш кошт. Як невпод. поверт. гроші цілком. Адрес: г. Львів, Т-му Дому Льва Рубашкина. 776-4

XXXXXX
XXXXXX 34.
XXXXXX ХРЕЩАТИН, у пасані базар
XXXXXX випадкових речей і мебелі.
XXXXXX Продається недавно куплена в
XXXXXX панських будинок-ках, маотках і при инш. вип. в
XXXXXX величезному виборі в станіх сучасних
XXXXXX і старин- **МЕБЕЛЬ**
XXXXXX для всіх кімнат з усякого дерева
XXXXXX Дешевше всіх на 25%. Раниш
XXXXXX прохаємо завітати для
XXXXXX небузд, огляду; купу-вати не
XXXXXX обов'язково. Просимо на-
XXXXXX м'ятати точну адресу: 34, в па-
XXXXXX сані. Старинна: мебелъ кор. бер. вр.
XXXXXX дерева з інкрустацією і без неї,
XXXXXX фарфор, бронза, картини,
XXXXXX мініатори, гравюри, речі сло-
XXXXXX вовні, кистю, старин. матерія і ба-
XXXXXX гатово вищих річей роскші і необ-
XXXXXX ходности, невадно купуваних в вели-
XXXXXX кому виборі „Базар випадкових речей“
XXXXXX ХРЕЩАТИН, № 34, у пасані.
XXXXXX Тел. 19-13. 25-45-6
XXXXXX

В Курському

купувати окремі №№ „Ради“ можна в кіоску П. Д. СКУРГІ.

ДЛЯ ЗІМІ

необхід. кож. плетений підник елегант. еластич. обхват. щільно стан гарно зберіг. від холоду. Красиво обклад. тесьмою. Всяких колорів. При замовл. вказув. обсяг грудей. Висна. по пошти з накл. пл. без завдатку. Ціна 2 р. 45 к. За перес. та впакову прирах. 55 к. При замовл. 3-х піджак. перепис. за наш кошт. Замовл. 6 шт. зразу плат. 12 руб. і перес. за наш кошт. Не сподоб. поверт. гроші назад. Адреса: Т-му Д-му Льва Рубашкина, г. Лодзь К. 10-876-7

У ХАРЬКОВІ

перодичуван „РАДУ“ на таких-же умовах, як і в конторі газети, можна в „Українській книгарні“. Рибна 25. Там-же можна купувати Раду і окремими №№-ми.

Заробіток од руб. 1,50 і більше на день.
Потрібні співробітників і співробітниця для в'язання на наших нових автоматичних швидко-в'язальних машинах „ВІКТОРИЯ“. Немудра та швидка робота на противі цілого року в дома. Підготовка не обов'язкова. Далеचना не заважає. Ми купуємо виробл. Вимагайте безплатно умови й пояснення Товариство в'язальних машин ТОМАС, Г. ВІТКР-КІВНАУ і С-ка, С.-Петербург, Вознесенський, 21. Дев. № 83. 0-81-1

Приймається передплата на 1912 рік

„СОЮЗ“

Виходить що-четверга. Передплата на рік 1,50 долара. Адреса редакції: Canada, Pittsburg, Pa, Box 1376, „Soluz“. Канада. 0-94-1

Р. Гронсбі і С-НИ

Завод засновано у 1815 р. Справжні Англійські чотирьохтактні

НАФТОВІ ДВИГУНИ „ГОРНСБИ-АКРОЙД“. В Росії є в роботі більш як 5000 моторів. Найекономічна двигательна сила. Зовсім без запиху і шуму. Представники для Київського району ЗАГАЛЬНА ТЕХНІКА К-РА

Інж.-техн. А. С. РИВЛІН і Л. М. КРАМНИК, Київ, Пушкінська, 2. Телеф. 1395. 0-738-16

Приймається передплата на 1912 рік

„СВОБОДА“

Виходить що-четверга. Передплата на рік для Росії 4 карб. Адреса редакції: Галичина, Львів, Ринок ч. 10, II поверх. Oesterreich, Lemberg. 0-95-1